

Vár-ostrom.

— Egy szegedi tüzérhadnagy levele. —

Az alábbi levelet, amely egy várostromot ír le a maga borzalmasságában, egy szegedi fiatalember kapta barátjától, aki tüzérhadnagy és szintén szegedi, ismert uriember:

Ma augusztus hónap 8-án kezdtem meg az ágyuharcot a montenegróiak ellen, akik kitűnő nehéz ágyúikkal támadták meg erődömet és bombázták állandóan. A legexponáltabb erődben voltam a tüzérség parancsnoka. Augusztus 15-én, Boldogasszony napján volt a legnehezebb napom. Három oldalról lövöldöztek a kecskepásztorok (orosz tisztek vannak köztük) az erődömet reggeltől estig. Ugy nézett ki a váram, mint egy romhalmaz. 15 centiméteres és 18 centiméteres ekrazitallal megtöltött golyóikkal iszonyu pusztítást okoztak az embereim között. Egyik káp-

láromat *mellőlem vitte el egy golyó*, szörnyet halt, ugyszintén a másik is, valamint egy népfelkelő köztüzér. Ezenkívül számos súlyos és könnyebb sebesülés történt ezen az egy napon. Ezt a napot soha életemben el nem felejttem. Amidőn jobbról-balról egymásután robbantak fel az erődömbbe lőtt ágyugolyók, de alighogy észrevettem azokat, mert az én útegemmel voltam elfoglalva; nem is hederítettem a veszélyre, a halálra. De amikor egyik-másik, derék magyar fiút halálra zuzta a golyó és vére, meg husos cafatok fröcscentek felém, ezek már borzasztó hatással voltak rám. Lehetőleg elfordulva vittem el őket az utamból egy sarokba. Az augusztus 15-én lefolyt küzdelem tanúsított magatartásomért felsőbb helyről parancsban elismerést és dicséretet kaptam, úgy hírlék, hogy valami éremfélért is fognak adni. R. J. dr.

Az uzsoki betörés.

(Saját tudósítónktól.) Az Uzsoki-szoros keskeny hasadéka a Kárpátoknak, nagyobb seregnek, ágyúkkal, gépfegyverekkel és muniációs szekerrelkel rajta képtelenség az átkelés. Egy gyalogzászlóalj volt a szoros védelmére kirendelve, amelynek feladata volt a mármaroszigeti parancsnokságot értesíteni az oroszok első csapatainak láttakor.

Tősgyökeres, bátor vitézeim harcoló székely fiúk ezek, e sorokban szeretnék róluik nagyon érzelmesen, elismerően megemlékezni. De talán mindennél többet mond a következő kis történet:

Mikor a szorosnál az első kozák előrs felbűnt, az örökös gyalogezred egy legénye vette először észre őket. A századparancsnoknak első dolga volt, hogy tábori-telefonon értesítse a pót századokat. De az oroszok elvágtak minden drót-huzalt, lehetetlen volt összeköttetést kapni, megszakítottak minden érintkezést. A következő percben már felhangzott a vezényszó:

— Schnellfeuer!

Ich behalte das Kommando. Vorwärts! Sturm.

S a székely fiúk mentek rohanva, tüzeltek bátran. Olyan gyilkos gyorstüzelés fogadta az oroszokat, amelyre nem lehettek elkészülve. A bakák magyszerűen céloztak, minden lövés egy treffer.

A kaukázusiak úgy potyogtak le a lovaikról,

mint a rothadt gyümölcs a fáról. Aki pedig feltápáskodott, kapott még egy lövést, mely aztán örökre elmémította. A kis csapatunk azonban ugysem bírt volna az oroszokkal, ha erősítéseket nem kapott volna hamarosan. Lovas futárt küldtek. A századparancsnok küldönce vágatva rohant lóháton a parancsnokhoz — újabb rohamra vezényelték a csapatot, egy ellenséges golyó a küldönceöt eltalálta, aki gyorsan beköti sebeit s vágat tovább. Már-már lerogy, egy közeli őrs-csapatunk észreveszi, irását kézbesítik, — s csak ezután ment Feldspitált keresni. Infanterist *Biró Lázár* a bátor székely katona legény, akinek ma már vitézségi érdemrend ékesíti azóta büszke mellét.

A kis magyar csapat sikeres első támadásához hozzájárult, hogy a kozákok lovai a váratlan tüzeléstől megvadultak. Lovasaiktól megváltak, vad futásban neki vágtak egymásnak, s ezzel az általános pánikot betétezően tökéletessé tették.

Az orosz tisztek valamennyien a harcolók mögé vonultak

mondja egy székely katona, ordítottak, káromkodtak, de szavukra nem reagált sem ember, sem ló. Erre azután felhangzott a parancsörtisztjük vezényszava és vonultak, vágattak vissza.

Beregből és Ungból kiverték a kozákokat, egy visszaszorult, mondhatnám beszorult részük van még Beregben, melynek csak a megsemmisítéséről lehet „*katonailag*” szó.

Hosszmezőn a harc vonal rengeteg hosszú.

Itt hallom a szegedi hős alezre-des halálát, kit „oroslán”-nak neveztek el katonái.

Szivy Sándort jólelkű, nemesen érző embernek ismerték odahaza Szegeden — s a háboru hogyan megváltoztatja ez embereket. Harcolt, mint egy hős, igazi katona, s leírom e szót: mint egy közlegény, mert a közörség egy részének hite szerint csak azok harcolnak igazi hősiességgel. Mikor golyó találta, fel sem vette, vezényelt tovább, katonái hozzárohantak és tisztársai, hogy elvigyék a tüzvonalból. Mit sem használt. A háboru zaja valami különös extázisba hozza az embeerket, lázas öntudattal rohamnak — nem egyszer a tiszta veszedelemben.

De katonáink nagy részét nem sebesülés teszi harc képtelenné, hanem a lövészárkokban való hideg, fagyos éjjelezés, a sok eső, mely reumássá teszi őket. A kidőlteket ujjakkal pótolják, a kimerültek helyébe új edzett katona-anyag, bizó erő lép.

Nikolranara orosz tisztet 150 emberével együtt foglyul ejtették, megadták magukat.

Összekötözik az önmagát megadó kozákhadat s szállítják Komáromba. A kozák-tiszt nyilatkozik:

— Az uzsoki szoros számunkra majdnem nyíltan állott, de mi gondolni sem mertük, hogy a magyar katonák ilyen hősiessen harcolnak.

— A mi hadvezetőségünk azt hitte, hogy az út szabad lesz számunkra, de keservesen csalódott. Hallottam azt is, hogy nem magyarok azok, akik felvették velünk a küzdelemet.

— Talán székelyek...?

— Az, igen, igen, székely mondja orosz akcentussal. Részletesen leírja ezután az oroszok és a magyarok haremódorát.

— Fent Galiciában sokat szenvedtünk a „vörös ördögöktől” hisz’ ezek az emberek összevannak növe a lovukkal.

A mi katonáink egyéni bátorságáról magam sem beszélhetek. Gyávák, s ezt nem mint fogoly mondom, hanem mint olyan, aki ösmeri a hadvezetőségünket. Csak sokaság, sokaság és semmi más. Tulerő — ami ellen az ügyes ellenfél könnyen manővrozhatik. Mosolyogva jegyzi meg, hogy a fogságba került kozákokkal elegáns utiböröndök estek a magyar katonák zsákmányául.

OROSZLENGYELORSZÁG HIVATALOS NYELVE.

Berlin, október 6. Az oroszlengyelországi orosz közigazgatási kerületekből jelentik, hogy az ott szervezett német hatóságoknál hivatalos nyelviül a német és a lengyel nyelv van elfogadva.

Olaszország magatartása.

Egy magyar újságírónak alkalmá volt Olaszország magatartásáról és az idézett újságcikkekről egy *magasrangú német diplomatával beszélgetést folytatni*. A diplomata, aki egyike a német külpolitika irányítóinak, a következőket volt szíves elmondani:

— Ugy látszik, Oroszországnak már nagy érdeke a mihamarabbi békekötés, ha az irányadó orosz lapok oly sürin emlékeznek meg róla. A birodalmi kancellár ismeretes nyilatkozata után nem kell megismételni, hogy Németország és természetesen a vele szövetséges Ausztria-Magyarország **még csak nem is gondolnak a békekötés eshetőségére**, amíg nem biztosíthatják megfelelő garanciákkal azt, hogy a három ország zavartalan fejlődését beláthatatlan idő-ig nem fogják újabb támadással megzavarni. Ezeket a garanciákat pedig **nem látjuk másban, mint az entente hatalmának teljes és végleges megtörésében**. Mi tehát addig álljuk a máris diadalmas harcot, amig **ellen-ségeinkre olyan döntő csapást nem mértünk, amely erejük teljességének végpusztulását nem jelenti**. Csakis ez fogja megalapítani a végleges európai békét. Aligha szükséges a „*Novoje Vremja*”-nak azt a fejtegetését is teljesen alaptalannak nyilvánítanom, hogy **Olaszország** a háboru befejezése után izolált helyzetbe fog kerülni. **Olaszország semleges magatartásának okait mi jól ismerjük**; és éppen a legszigorubb semlegesség teszi **Viktor Emánuel király országát számunkra** a háboru után is **értékes és becses szövetségessé**, akárhogy végződjék is ez a küzdelem, **Olaszország azt teszi, mikor a semlegesség álláspontjára helyezkedik, amit ten-nie kell** és amit minden állam megtenne, a mely a fennálló szerződések rendelkezéseit lejárólisan és minden körülmények között respektálni kívánja. **Olaszország és kormánya a legteljesebb bizalmat érdemli** a mi részünkről és meg vagyok róla győződve, hogy ellenségeinknek minden kísérlete hiábavaló erőlködés marad.

ANATOLE FRANCE KATONA.

Páris, október 6. A „*Tribuna*” jelenti párisi hírforrásból: A 70 éves Anatol France Toursból következő levelet intézte a hadügy-miniszterhez:

„Sokan úgy találják, hogy stilusom mit sem ér ily háborus időkben. Minthogy attól tartok, hogy igazuk van, felhagyok az írással. Nem vagyok már ifju, de még erős és egészséges vagyok. Csináljatok katonát belőlem.”